

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Bestuursondersteuning & Advies

Nummer

Kenmerk
131064

Raad d.d.
24-09-2014

Paragraaf begroting
7a en 7b

Portefeuillehouder
J.P. Gebben

Steller
Bloemzaad

Datum
19 augustus 2014

Onderwerp
Besturingsfilosofie en Notitie IGS

Geadviseerd besluit

- 1) De Renkumse besturingsfilosofie vaststellen, zoals beschreven is in de Kadernotitie Besturingsfilosofie Renkum 'Loslaten in verbondenheid'¹
- 2) De Renkumse visie op (intergemeentelijke) samenwerking vaststellen, zoals beschreven in de 'Notitie (intergemeentelijke) samenwerking georganiseerd'.

Toelichting op beslispunten

Ad 1 Besturingsfilosofie

Samen met u hebben wij een besturingsfilosofie opgesteld om daarmee de gemeentelijke rol en positie te bepalen in een veranderende samenleving. De gemeente beweegt mee met deze veranderingen. Dit doet zij vanuit haar wettelijke taken en haar eigen wijze van invulling van die taken. Dit kan per context/beleidsterrein verschillen.

Visie 'loslaten in verbondenheid'

Renkum is een gemeente die actief de verbinding zoekt met haar inwoners. Een gemeente die ruimte geeft voor maatschappelijke initiatieven, die verantwoordelijkheid overdraagt waar het kan. Inwoners zijn namelijk steeds meer zelf in staat om eigen stuurman te zijn. De gemeente sluit hierop aan. De gemeente stelt zich dan ook faciliterend en initiërend op. Om zelfstandig te blijven zal de gemeente voldoende bestuurskracht moeten ontwikkelen door actief samen te werken met inwoners, het maatschappelijk middenveld en met andere gemeenten. In het adagium/motto 'loslaten in verbondenheid' is dit alles samengevat.

Het adagium van 'loslaten in verbondenheid' gaat voor vrijwel elke gemeente op. Door politieke keuzes te maken geeft Renkum inhoud aan haar eigen besturingsfilosofie. Om tot deze keuzes te komen zijn drie routes beschreven, elk met hun eigen dilemma's en spanningsvelden:

- A. Verschuiven van verantwoordelijkheid: de wijze waarop inwoners meer verantwoordelijkheid nemen en krijgen;
- B. Vergroten Bestuurskracht;
- C. Versterken Verbinding met burgers.

Het 'eigen maken' van deze nieuwe manier van denken is niet van de ene op de andere dag gerealiseerd. Het gaat hier om een cultuuromslag bij de gemeente én bij de samenleving.

¹ De kadernotitie bestaat uit twee delen. De Renkumse besturingsfilosofie staat in deel 1, hiervan is ook een uittreksel opgesteld. Deel 2 is een overzicht van de stand van zaken op het gebied van:

- diverse samenwerkingsverbanden,
- het wettelijke kader en hoe wij die uitvoeren,
- eerdere bezuinigingsrondes.

Ad 2 Notitie Intergemeentelijke Samenwerking georganiseerd

De notitie intergemeentelijke samenwerking georganiseerd is een uitwerking van Route B van de kadernotitie besturingsfilosofie, bestuurskracht vergroten. De notitie bevat drie belangrijke onderdelen:

1. een visie op samenwerken;
2. gereedschap voor een overkoepelende vorm van regievoering;
3. een handreiking voor het proces naar een samenwerking.

1 Visie op samenwerken

Krachtenbundeling is ons inziens nodig om voldoende bestuurskracht te ontwikkelen. Alleen daardoor zijn wij berekend op de uitvoering van onze taken, nu en in de toekomst.

Krachtenbundeling draagt daarnaast bij aan het behoud van onze zelfstandigheid.

In onze beleving leveren samenwerkingsverbanden een positieve bijdrage aan de bestuurskracht van de gemeente.

2 Gereedschap voor een overkoepelende vorm van regievoering

De notitie gaat nader in op netwerkbesturing. Netwerkbesturing is een manier om overzicht en inzicht te hebben in de verschillende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en hoe deze samenwerkingsverbanden zijn georganiseerd.

3 Handreiking voor het proces naar een samenwerking

Vervolgens geeft deze notitie een proces- en stroomschema. Het schema is bedoeld als een handreiking voor college en gemeenteraad om gezamenlijk regie te voeren op het ontwikkelingsproces naar een samenwerking, rekening houdend met de bevoegdheidsverdeling tussen college en gemeenteraad.

Beoogd effect

Beslispunt ad1: vaststelling van de besturingsfilosofie

De cultuuromslag die de besturingsfilosofie vraagt, voltrekt zich niet van de ene dag op de andere. Het is een langdurig proces. Wanneer alle betrokkenen zich het gedachtengoed achter de besturingsfilosofie eigen hebben gemaakt, leidt dit tot:

- bijstelling van het verwachtingspatroon van inwoners, instellingen en bedrijven; de gemeente doet niet meer vanzelfsprekend hetgeen vanuit het verleden van haar wordt/werd verwacht;
- samenwerking met anderen die leidt tot vergroting van de bestuurskracht;
- een visie op de wijze waarop de verbinding met onze inwoners wordt gemaakt (burgerparticipatie);
- een bestuursstijl die wordt gekenmerkt door openheid en transparantie.

beslispunt ad2: door vaststelling van de Notitie intergemeentelijke Samenwerking:

- is een visie beschreven op het gebied van intergemeentelijke samenwerking;
- wordt de verdeling en toedeling vastgelegd van verantwoordelijkheden tussen raad en college bij (overwegingen tot) het aangaan en beëindigen van samenwerking.

Kader

U heeft ons opdracht gegeven om een Kadernotitie besturingsfilosofie op te stellen en een Visie op intergemeentelijke samenwerking aan u voor te leggen:

Kadernotitie besturingsfilosofie

In een motie van 3 april 2013 heeft u ons opgedragen om een kadernotitie Besturingsfilosofie aan de gemeenteraad voor te leggen. De twee rapporten waarover in desbetreffende motie wordt gesproken zijn door u zelf opgestelde rapporten:

- Rapport Werkgroep RTA Besturingsfilosofie; "als je loslaat heb je twee handen vrij om te besturen"
- Rapport Werkgroep Besturingsfilosofie; "de regie uit handen (ge)geven".

Op 26 juni 2013 hebt u de startnotitie vastgesteld, hiermee werd ook de begeleidingscommissie van de gemeenteraad ingesteld. De begeleidingscommissie is betrokken gebleven in het gehele proces van totstandkoming van de kadernotitie.

Onderwerp

Besturingsfilosofie en notitie IGS

Datum

19 augustus 2014

Kenmerk

131064

Pagina

2 van 4

In een bijeenkomst op 11 december 2013 met alle fracties van de gemeenteraad hebt u kennis kunnen nemen van de inhoud van de kadernotitie Besturingsfilosofie.

Notitie Route B: Intergemeentelijke Samenwerking (IGS)

In de commissievergadering bedrijvigheid van 12 februari j.l. geeft u het college opdracht om voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 een notitie IGS op te stellen, dit naar aanleiding van de bespreking van de raadsbrief Intergemeentelijke samenwerking G5 van 12 februari 2014

In een bijeenkomst op 19 februari 2014 over route B: Intergemeentelijke Samenwerking bent u geïnformeerd en hebt u kennis kunnen nemen van de inhoud van Route B.

Argumenten

Besturingsfilosofie

Als wij niet inspelen op de veranderende samenleving raken wij steeds meer het contact met de samenleving kwijt. Een herpositionering van de gemeente in relatie tot een veranderende samenleving is daarom onontkoombaar .

De besturingsfilosofie/ -visie is een strategische bestuurlijke visie naast het inhoudelijke Strategische Beleidskader en heeft een overkoepelende functie voor diverse bestuurlijke nota's en beleidsterreinen.

Notitie Intergemeentelijke samenwerking

Deze notitie is nodig als toetsingskader indien wordt overwogen een samenwerkingsverband aan te gaan of te beëindigen. Verantwoordelijkheden tussen college en raad rondom samenwerkingsverbanden zijn hierin duidelijk omschreven.

Route B is als eerste uitgewerkt van de drie routes die omschreven zijn in de kadernotitie besturingsfilosofie, omdat enkele intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zeer actueel zijn.

Kanttekeningen

Besturingsfilosofie

Met de besturingsfilosofie sluiten wij ons aan bij de ontwikkeling in de samenleving waarbij de inwoner meer eigen stuurman kan en wil zijn. In hoeverre deze maatschappelijke ontwikkeling doorzet en beklijft is op de lange termijn niet geheel te voorspellen.

Draagvlak

De kadernotitie Besturingsfilosofie geeft een analyse van de ontwikkelingen in de samenleving. Wij vinden dat wij ons moet voegen naar deze ontwikkelingen. Derhalve zal er draagvlak vanuit een groot deel van de Renkumse samenleving zijn, wanneer wij ons het gedachtengoed, verwoord in de kadernotitie eigen maken.

Aanpak/Uitvoering

Besturingsfilosofie

Het college is voornemens om de routes A en C (verantwoordelijkheidsverschuiving en maatschappelijke/politieke betrokkenheid vergroten) nog verder uit te werken.

Notitie Intergemeentelijke Samenwerking

- In de notitie Intergemeentelijke Samenwerking wordt gewag gemaakt van een connectie tussen deze notitie en de Nota Verbonden Partijen. Een raadsbrief over de Nota Verbonden Partijen heeft u onlangs ontvangen.

Communicatie

P.M.

Financiële consequenties

Pas bij verdere uitwerking van de besturingsfilosofie worden eventuele financiële consequenties duidelijk.

Onderwerp

Besturingsfilosofie en notitie IGS

Datum

19 augustus 2014

Kenmerk

131064

Pagina

3 van 4

Juridische consequenties

Pas bij verdere uitwerking van de besturingsfilosofie worden eventuele juridische consequenties duidelijk.

WMO-aspecten

De Nota Besturingsfilosofie geeft een nadere en algemene uitwerking van het concept van de 'kanteling' vanuit de Wmo.

Duurzaamheid

Met een nieuwe besturingsfilosofie anticiperen wij op de maatschappelijke veranderingen voor de gemeente. Hiermee wordt de organisatie toekomstgericht en toekomstbestendig.

Effect op vermindering regeldruk

Aan het adagium 'loslaten in verbondenheid' wordt onlosmakelijk een vermindering van regeldruk gekoppeld.

Alternatieven

Vanaf 2007 zijn de eerste stappen gezet om serieus na te denken over welke taken de gemeente moet uitvoeren, naast een verdere verbetering van efficiency. Deze lijn werd in de bezuinigingsronde van 2009 verder gevolgd. In het ombuigingstraject van 2012 werd de lijn die sinds 2007 wordt gevolgd doorgetrokken. Daarbij werd ook nog de WMO-kantelingsgedachte betrokken. In dit proces vormt de wens om een besturingsfilosofie op te stellen een logische stap.

Bijlagen:

Besturingsfilosofie

- Kadernotitie deel 1
- Kadernotitie deel 2
- Uittreksel kadernotitie deel 1

Notitie Intergemeentelijke Samenwerking

- Notitie 'Intergemeentelijke Samenwerking Georganiseerd'
- Paper Route B: bestuurskracht vergroten